LAUSUNTO

3.3.2022

Lausunto: U 12/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Pe 4.3.2022 klo 9.00
MmV@eduskunta.fi

Lausunnon pääkohdat

- Stora Enso tukee yleisellä tasolla Euroopan komission ehdotusta ja pitää erittäin tärkeänä puuttumista metsäkatoon ja metsien heikentyvään tilaan.
- Ehdotusta tulisi kuitenkin muuttaa seuraavasti, jotta metsien erilaisuus pystytään huomioimaan tarkoituksenmukaisella tavalla:
    - Painopiste tulisi siirtää hakkuiden sijasta kestävään metsänhoitoon.
    - Ehdotukseen tulisi lisätä velvoite uudistaa metsiä, minkä avulla ehkäistään metsien tilan heikkenemistä.

- Mikäli hakkuiden rooli metsien heikentyneen tilan aiheuttajana säilyy näkökulman kapea-alaisuudesta huolimatta:
    - Suosittelemme seikkaperäisen taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen vaikutusten arvioinnin läpikäymistä koskien kaikkia hakkuumenetelmiä ja kaikkia metsätyyppejä.
    - Suosittelemme teknisen korjauksen tekemistä, jotta kestävät metsänhoitomenetelmät eukalyptusplantaaseilla eivät ole rinnastettavissa metsien heikentyneeseen tilaan. Komission ehdotuksessa ainoastaan palmuöljyplantaasit vaikuttaisivat olevan metsien heikentynyttä tilaa koskevien kirjausten ulkopuolella. Olisi tärkeää, että laki kohtelisi sen soveltamisalassa olevia arvoketjuja samankaltaisesti.

Johdanto

Stora Enso tukee yleisellä tasolla Euroopan komission 17.11.2021 tekemää ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta. Yleisesti katsottuna komission ehdotus puuttuu metsäkadon keskeisimpään ongelmaan eli metsien muuttamiseen maatalouskäyttöön.

Metsäkatoon liittyvä esitys koskee tiettyjä EU-markkinoille tulevia tuotteita – mukaan lukien puutavaraa ja siitä valmistettuja sekä mekaanisen että kemiallisen metsäteollisuuden tuotteita. Komissio katsoo, että esityksessä listatut hyödykkeet ja tavarat saattavat aiheuttaa metsäkatoa ja heikentää metsien tilaa.

Metsäkadon torjuminen on erittäin tärkeää, jotta EU:ssa päästään kunnianhimoisiin kestävän kehityksen tavoitteisiin Green Dealin mukaisesti. Luonnon monimuotoisuuden parantaminen edellyttää, että metsät säilyvät metsinä, sillä monimuotoisuudesta 80 prosenttia löytyy maailman metsistä. Jotta EU:ssa päästään ilmastoneutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä, puun täytyy tulla nimenomaan kestävän metsätalouden mukaisesti hoidetuista metsistä. Puu on tärkeä uusiutuva materiaali, jolla voidaan korvata fossiiliperäisiä tuotteita sekä energiaa.

Globaalisti toimivalle Stora Ensolle kestävä metsätalous on kaiken liiketoiminnan perusta. Olemme yksi maailman suurimmista yksityisistä metsänomistajista. Pyrimme jatkuvasti lisäämään metsien kasvua: sen tulisi aina ylittää hakkuiden määrä, jotta puuston määrä kokonaisuudessaan kasvaa. Näin varmistamme, että voimme jatkossakin valmistaa uusiutuvista raaka-aineista peräisin olevia tuotteita, jotka tarjoavat vähäpäästöisiä vaihtoehtoja fossiilisiin materiaaleihin verrattuna. Nykyinen ja tuleva liiketoimintamme on yhä enemmän uusiutuvien tuotteiden valmistamisessa – vastuullisuuden ohjatessa vahvasti liiketoimintaamme. Stora Enso pitää tärkeänä, että komission ehdotusta tulisi muokata alla kuvatuilla tavoilla, jotta päästäisiin toivottuihin lopputuloksiin.

Muutosehdotus 1: painopiste hakkuiden sijasta kestävään metsänhoitoon

Keskeisintä on määrittää metsien heikentyvä tila oikealla tavalla, jossa maailman metsien erilaisuus huomioidaan. Komissio on nyt ehdottanut metsien tilan heikentymiselle hankalaa määritelmää, joka perustuu ainoastaan hakkuumenetelmiin. Hakkuisiin keskittyminen on liian kapea-alaista, sillä se ei huomioi paikallisia olosuhteita (esimerkiksi maaperää, ilmastoa, alueen vesitaloutta tai maankäyttöhistoriaa), eikä metsien uudistamisen tärkeyttä. Komission ehdotuksen hakkuita koskeva kirjaus soveltuu huonosti kaikkiin maailman metsätyyppeihin ja esimerkiksi boreaalisiin metsiin tai plantaasimetsätalouteen. Stora Enson hallinnoimat FSC-sertifioidut eukalyptusplantaasit esimerkiksi Brasiliassa ja Uruguayssa on perustettu heikossa kunnossa oleville entisille laidunmaille. Esimerkiksi Brasiliassa noin puolet alueesta on suojeltu, ja alueella alun perin, ennen karjatalouskäyttöä, kasvanutta Atlantin sademetsää palautetaan paikallispuulajeja istuttamalla. Muilla alueilla viljellään eukalyptusta, jolla on lyhyt, alle kymmenen vuoden kiertoaika. Nopeakasvuisilla puuviljelmillä sovellettava malli eroaa täten merkittävästi boreaalisten ja temperaattisten metsien hoidosta. Noin kymmenen prosenttia plantaaseilla olevista puista kuolee ja maatuu nopeasti kiertoajan kuluessa minkä vuoksi komission ehdottamat vaatimukset lahopuun jättämiselle päätehakkuun yhteydessä eivät tuota samanlaista hyötyä monimuotoisuuden näkökulmasta kuin lahopuun jättäminen luontaisten puulajien metsiin. Stora Enso tekee WWF:n kanssa yhteistyötä plantaasimetsätalouden saralla.

Stora Enson näkemyksen mukaan on erittäin tärkeää, hakkuiden sijasta ehdotuksessa puhuttaisiin kokonaisvaltaisesta kestävästä metsänhoidosta. Kestävä metsätalous on määritelty yleiseurooppalaisessa FOREST EUROPE -prosessissa 46 sopijaosapuolen kesken. Kestävän metsätalouden määritelmää ja siihen liittyviä mittareita tarkistetaan ja päivitetään tässä prosessissa, jossa myös EU on yhtenä sopijaosapuolena. Olisi

johdonmukaista sisällyttää sama käsite myös tähän kommentoitavana olevaan lakiehdotukseen, jotta asetus toisi kannusteen kestävään metsänhoitoon myös EU:n ulkopuolella.

Muutosehdotus 2: Lisätään velvoite uudistaa metsiä, minkä avulla ehkäistään metsien tilan heikkenemistä

Ehdotukseen tulisi lisätä velvoite uudistaa metsiä niin, että puuston kasvun lisäämisestä huolehditaan. Tämä on keskeistä torjuttaessa metsäkatoa maailmanlaajuisesti. Pohjoismaissa tämä uudistamisvelvoite on ollut olemassa jo pitkään.

Stora Enson mielestä metsänuudistamisvelvoite pitäisi laajentaa koskemaan kaikkia maita, joista puuta hankintaan. Näin varmistetaan metsien kasvun ja tätä kautta myös puuston kasvun lisääminen kauaskantoisesti.

Lopuksi

Yllä mainitut muutosehdotukset perusteluineen lujittaisivat komission asetusehdotuksen roolia metsäkadon torjunnassa. Muutosehdotukset eivät ainoastaan puuttuisi metsien tilan heikkenemiseen, vaan myös sen varmistamiseen, että EU pyrkii kannustamaan metsien kestävää hoitoa kaikkialla.

Samaan aikaan on tärkeää varmistaa kestävästi tuotetun koivu- ja eukalyptuskuidun saatavuus raaka-aineena kemiallisen metsäteollisuuden käyttöön myös jatkossa, mitä tämänhetkinen geopoliittinen tilanne entisestään korostaa.

Stora Enso

Meri Siljama
Forest Public Affairs Director & Head of Finnish Stakeholder Relations
Group Public Affairs
Stora Enso